

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії та онкології



«Затверджую»

В.о. ректора ОНМедУ,

д. мед. н., професор

Р.С. Вастьянов

«17» вересня 2020 р.

ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕРЕДПУХЛИННІ ОНКОЛОГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ. ДІАГНОСТИКА
ТА СКРИНІНГ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки: докторів філософії на III освітньо-науковому рівні

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність: 222 Медицина

Дисципліна викладається на кафедрі променевої діагностики, терапії та онкології.

Розробники:

Завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Соколов В.М.

Доцент кафедри, д.мед.н., доц. Бондар О.В.

Доцент кафедри, д.мед.н., доц. Рибін А.І.

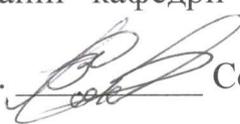
Доцент кафедри, к.мед.н., доц. Кузнєцова О.В.

Одеса
2020

Вступ

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Передпухлинні онкологічні захворювання. Діагностика та скринінг» складена на підставі освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії зі спеціальності 222 «Медицина» ОНМедУ, затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від «04» червня 2020 р. (протокол № 4).

Програму обговорено на засіданні кафедри «28» серпня 2020 р. (протокол № 1).

Завідувач кафедри, д.мед.н. проф.  Соколов В.М.

Програму ухвалено на засіданні предметно-циклової методичної комісії з післядипломної освіти « ___ » _____ 2020 р. (протокол № ___).

Голова предметної циклової методичної комісії з післядипломної освіти, Декан ФПО, д.мед.н., доц.  Корнієнко С.М.

Програму затверджено на засіданні Центральної координаційно-методичної Ради ОНМедУ від «16» вересня 2020 р. (протокол № 1).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма вибіркової навчальної дисципліни стосується діагностики та скринінгу передпухлинних захворювань різних локалізацій.

Програма вибіркової навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Вибіркова навчальна дисципліна «Передпухлинні онкологічні захворювання. Діагностика та скринінг» складається з 4 кредитів ЄКТС (120 годин): усього 60 аудиторні години та 60 годин для самостійної роботи.

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Передпухлинні онкологічні захворювання. Діагностика та скринінг» є передонкологічні новоутворення різних локалізацій, причини їх утворення та розвитку, принципи морфологічного та клінічного розвитку, методи діагностики та скринінгу, програми терапії та профілактики.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Передпухлинні онкологічні

Діагностика та лікування» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на III рівні вищої освіти, а також дисциплін. Онкологія формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних спеціалізованих дисциплін: медична біологія, генетика, мікробіологія, біохімія, анатомія, гістологія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія, патологічна анатомія, клінічна фармакологія, внутрішня медицина, педіатрія, оперативна хірургія та топографічна анатомія, ендокринологія, нервові хвороби, гінекологія, урологія, рентгенологія, отоларингологія, медична психологія, медична реабілітація

1. Мета та завдання вибіркової навчальної дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування»

1.1 Метою викладання вибіркової навчальної дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування» є створення у аспіранта цілісного уявлення про злоякісні пухлини та пухлинний процес, вивчення етіології, патогенезу, ранніх ознак злоякісних новоутворень, клінічних симптомів, методів діагностики, диференційної діагностики, профілактики, лікування та реабілітації.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування» є:

- вивчення теоретичних основ онкології, організації онкологічної допомоги населенню, діагностики та лікування злоякісних захворювань, вивчення розповсюдження окремих локалізацій ракових пухлин, факторів ризику, передракових захворювань, гістологічних, макроскопічних та клінічних форм, профілактики, ранньої діагностики, комбінованого, оперативного, променевого хіміотерапевтичного, гормонального та комплексного лікування, питань симптоматичної терапії, нетрадиційного лікування та реабілітації онкохворих;

- здобуття знань, навичок та вмінь, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну медицину та інші сфери життя;

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньо-наукових програм спеціальностей, дисципліна забезпечує набуття аспірантами компетентностей:

- *інтегральна:*

Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини та фармації.

- *загальні (ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7*

ЗК1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Вміння планувати та управляти часом.

- *спеціальні (фахові, предметні, СК): СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10*

СК1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти.

СК2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

СК3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.

СК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

СК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.

СК7. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.

СК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК9. Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК10. Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом.

Результати навчання (ПРН): ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.

ПРН2. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.

ПРН3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.

ПРН4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.

ПРН5. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН6. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.

ПРН7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини.

ПРН8. Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.

ПРН9. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.

ПРН10. Використовувати результати наукових досліджень в медичній та фармацевтичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

ПРН11. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

ПРН12. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ПРН13. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди.

ПРН14. Організовувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.

ПРН15. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН16. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики.

ПРН17. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Результати навчання для дисципліни.

Аспірант (здобувач) має знати:

- Принципи організації медичної допомоги онкологічним хворим;
- Основи деонтології та ведення пацієнтів зі злоякісними новоутвореннями;
- Шляхи надання спеціалізованої та паліативної допомоги онкохворим;
- Методи діагностики та лікування злоякісних новоутворень;
- Заходи популяційного та індивідуального скринінгу в онкології;
- Напрямки первинної та вторинної профілактики онкологічних процесів.

Аспірант (здобувач) має вміти:

- Проводити первинний огляд пацієнта з онкологічною патологією;
- Формувати тактику комплексної діагностики та лікування; визначати адекватний обсяг надання допомоги;
- Проводити диференційну діагностику онкологічних захворювань;
- Формулювати принципи реабілітації, профілактики та спостереження за онкологічним пацієнтом.

2. Структура вибіркової навчальної дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування»

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	Усього	У тому числі		Усього	У тому числі	
		Семінар.	Самост. робота		Семінар.	Самост. робота
<i>Змістовий модуль № 1. Загальні принципи.</i>						
Організація онкологічної допомоги. Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин.	6	6		6	6	
ЛТЕК і реабілітація онкологічних хворих. Деонтологія в онкології. Психологічна допомога та якість життя.	6		6	6		6
Закономірності розвитку злоякісних пухлин. Принципи класифікації пухлин.	6		6	6		6
Методи діагностики та принципи лікування злоякісних	6		6	6		6

пухлин.						
<i>Змістовий модуль №2. Злоякісні новоутворення шкіри, легень та м'яких тканин</i>						
Злоякісні новоутворення шкіри. Меланома. Рак шкіри.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення голови та шиї. Рак язика. Рак губи. Рак щитоподібної залози.	6		6	6		6
Злоякісні новоутворення кісткової, м'язової та сполучної тканини. Саркоми.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення легень.	6	6		6	6	
<i>Змістовий модуль №3. Злоякісні новоутворення молочної залози та сечо-статевої системи</i>						
Злоякісні новоутворення молочної залози.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення жіночої репродуктивної системи. Злоякісні новоутворення яєчників. Рак ендометрію. Рак шийки матки.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення чоловічої репродуктивної системи. Рак передміхурової залози. Рак яєчка.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення сечовидільної системи. Рак нирки. Рак сечового міхура.	6		6	6		6
<i>Змістовий модуль №4. Злоякісні новоутворення шлунково-кишкового тракту</i>						
Злоякісні новоутворення верхніх відділів шлунково-кишкового тракту. Рак стравоходу. Рак шлунку.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення нижніх відділів шлунково-кишкового тракту. Рак ободової та прямої кишки. Рак заднього проходу.	6	6		6	6	
Злоякісні новоутворення гепато-біліарної та панкреато-дуоденальної зони. Гепатоцелюлярна карцинома. Рак жовчного міхура. Рак підшлункової залози.	6		6	6		6
Злоякісні новоутворення нейроендокринної системи. Злоякісні мезенхімальні пухлини внутрішніх органів.	6		6	6		6
<i>Змістовий модуль №5. Злоякісні новоутворення із системним розповсюдженням. Ускладнені онкологічні захворювання.</i>						
Злоякісні новоутворення кровотворної та лімфатичної системи. Лімфома Ходжкіна.	6		6	6		6

Неходжкінські лімфоми.						
Місцево-розповсюджені та метастатичні онкологічні процеси.	6		6	6		6
Невідкладні стани в онкології. Онкологічні захворювання на фоні соматичних захворювань.	6	6		6	6	
ВІЛ-інфекції. СНІД-асоційовані стани та пухлини. Опортуністичні інфекції.	6		6	6		6
Разом:	120	60	60	120	60	60

3. Теми семінарських занять вибіркової навчальної дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Організація онкологічної допомоги. Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин.	6
2	Злоякісні новоутворення шкіри. Меланома. Рак шкіри.	6
3	Злоякісні новоутворення кісткової, м'язової та сполучної тканини. Саркоми.	6
4	Злоякісні новоутворення легень.	6
5	Злоякісні новоутворення молочної залози.	6
6	Злоякісні новоутворення верхніх відділів шлунково-кишкового тракту. Рак стравоходу. Рак шлунку.	6
7	Злоякісні новоутворення нижніх відділів шлунково-кишкового тракту. Рак ободової та прямої кишки. Рак заднього проходу.	6
8	Злоякісні новоутворення жіночої репродуктивної системи. Злоякісні новоутворення яєчників. Рак ендометрію. Рак шийки матки.	6
9	Злоякісні новоутворення чоловічої репродуктивної системи. Рак передміхурової залози. Рак яєчка.	6
10	Невідкладні стани в онкології. Онкологічні захворювання на фоні соматичних захворювань.	6
	Разом	60

4. Теми самостійних робіт вибіркової навчальної дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	ЛТЕК і реабілітація онкологічних хворих. Деонтологія в онкології.	6
2	Закономірності розвитку злоякісних пухлин. Принципи класифікації пухлин.	6
3	Методи діагностики та принципи лікування злоякісних пухлин.	6
4	Злоякісні новоутворення голови і шиї. Рак язика. Рак губи. Рак щитоподібної залози.	6
5	Злоякісні новоутворення гепато-біліарної та панкреато-дуоденальної зони. Гепатоцелюлярна карцинома. Рак жовчного міхура. Рак підшлункової залози.	6
6	Злоякісні новоутворення сечовидільної системи. Рак нирки. Рак	6

	сечового міхура.	
7	Злоякісні новоутворення нейроендокринної системи. Злоякісні мезенхімальні пухлини внутрішніх органів.	6
8	Злоякісні новоутворення кровотворної та лімфатичної системи. Лімфома Ходжкіна. Неходжкінські лімфоми.	6
9	Місцево-розповсюджені та метастатичні онкологічні процеси.	6
10	ВІЛ-інфекції. СНІД-асоційовані стани та пухлини. Опортуністичні інфекції.	6
	Разом	60

5. Методи навчання

Викладання вибіркової навчальної дисципліни «Злоякісні захворювання різних локалізацій. Діагностика та лікування» на *практичних заняттях* забезпечується методичними розробками для кожного практичного заняття, наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації, відеолекції), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи, наочними засобами навчання (відеолекції, презентації), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Підсумковий контроль не проводиться, вивчення дисципліни завершується заліком на останньому практичному занятті.

6. Методи контролю:

- тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою практичного заняття;
- усна відповідь на питання за матеріалом поточної теми;
- розв'язання типових і нетипових клінічних ситуаційних задач;
- контроль практичних навичок;
- підсумковий залік.

7. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою.

Підсумковий контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком. Залік отримують аспіранти (пошукувачи), які не мають пропусків лекцій і практичних занять або відпрацювали пропущені аудиторні заняття і мають середній бал не менше, ніж 3,00.

8. Рекомендована література

1. Онкологія : підручник / А. І. Шевченко, О. П. Колеснік, Н. Ф. Шевченко та ін.; за ред. А. І. Шевченка. – Вінниця: НК, 2020. – 488 с. ISBN 978-966-382-839-8
2. Онкологія: національний підручник для студентів медичних закладів вищої освіти / Г.В. Бондар, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук, Ю.В. Думанський та ін. — 2-е видання. – К. :ВУСМВ «Медицина», 2019. – 520 с. ISBN 978-617-505-731-5
3. Онкологія: навчальний посібник / І. Б. Щепотін, О. М. Алексик, А. А. Бурлака [та ін.] ; за ред. І. Б. Щепотіна. – К. : МОРІОН, 2014. – 383 с.
4. Онкологія: Підручник для мед. ВНЗ IV р.а. Затверджено МОН / За ред. Г.В. Бондаря, Ю.В. Думанського, О.Ю. Поповича. — К., 2013. — 544 с. ISBN 978-617-505-206-8
5. Онкологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III рів. акред. — 3-те вид., випр. Затверджено МОЗ / Севідов В.В., Касевич Н.М. — К., 2015. — 232 с. ISBN 978-617-505-396-6
6. Онкологія (підручник). Б.Т.Білінський, Ю.М.Стернюк, Я.В.Шпарик.- К.: Здоров'я, 2004, 2007. – 528 с. ISBN 966-7475-00-X

9. Інформаційні ресурси

1. Державний Експертний Центр МОЗ України <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Американська асоціація досліджень раку. <https://www.aacr.org>
5. Американське онкологічне товариство. <https://www.cancer.org>
6. Американський інститут досліджень раку. <https://www.aicr.org>
7. Американська медична асоціація. <https://www.ama-assn.org/ama>
8. Американське товариство клінічної онкології. <https://www.asco.org>
9. Національний інститут раку. <https://www.cancer.gov>
10. Загальнонаціональна мережа клінічних вказівок з онкології. <https://www.nccn.org>